

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891. The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih. Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays. Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 5544. Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 5544.

Subscription rates table for various durations (yearly, half-yearly, quarterly) and regions (USA, Canada, Europe).

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Ščit naše svobode: Bill of Rights

(Urednikova opomba: Mr. Adams je odličen ameriški zgodovinar, avtor knjig "The Epic of Amerika", "The March of Democracy" itd. Ta članek je krajša izdaja daljšega članka, ki je bil izvirno priobčen v New York Times in ki se tu ponatiska z dovoljenjem tega časopisa. Mr. Adamsov članek je tretji v vrsti člankov o demokraciji, spisanih od odličnih turodnih in tujerodnih Amerikancev, ki jih je dobil Foreign Language Information Service. Za naziranja, izražena v teh člankih, so pisatelji sami odgovorni.)

V času, ko se osebne svobode potepčajo pod nogami in ko totalitarni vodje ne le odpuščajo, marveč hujskajo k osebnemu maščevanju, se morajo velike demokracije zopet in z novo skrbjo ozirati na one osnovne zakone, ki zagotavljajo svobodo in ki jih nazivamo Bill of Rights. V takih dokumentih živijo dalje vse zmage človeka nad silami barbarstva in zatiranja, in njihova ohranitev je predpogoj za nado človeka, da ostane svobodnen.

V Ameriki nazivamo Bill of Rights ono skupino načel, ki so bila vzakonjena v prvih 10 amendmentih h Konstituciji. Prvi član specifično razlaga četvorico osnovnih svobod: "Kongres ne sme napraviti nikakega zakona, ki bi ustanovil kako državno cerkev ali prepovedal svobodo veroizpovedanja; oziroma ki bi prikrašjal svobodo govora ali tiska; oziroma svobodo ljudstva do mirnega zborovanja in da se obrača na vlado s svojimi pritožbami." Nadalje dokument navaja osebne pravice. "Pravica ljudstva, da drži in nosi orožje, ne sme biti prikrašjana. . . Nikak vojak ne sme za časa miru biti vkvartiran v nikako hišo brez privoljenja lastnika, niti ne za časa vojne razun na način, ki naj ga zakon določa. . . Ne sme se prekršiti pravica ljudi, da so varni v svojih osebah, hišah, listinah in blagu proti nepravilnim preiskavam in zaplembam."

Pravica svobodnih ljudi do obravnave in pravičnosti je točno navedena: "Nikaka oseba ne sme biti pritirana, da odgovori za težek zločin, razun ako se obdolžitev prednese pred veliko poroto in ta sklene obtožbo. . . Niti se ji ne sme odvzeti življenje, svobodo ali lastnino brez primerne zakonitega postopanja. . . Obtoženec naj ima pravico do hitre in javne obravnave pred nepristransko poroto. . . Ne sme se zahtevati pretirano jamščino za začasno svobodo, niti nalagati pretirane globe ali obsoditi na nenavadne kazni."

Kako življensko važne se nam zdijo te določbe, ako jih čitamo nasproti ozadju današnjih dogodkov v Evropi! Vsako poedino jamstvo, vzakonjeno od naših prednikov, je bilo ne le prekršeno v totalitarnih državah, marveč celo zasmehovano kot slabost demokracij.

Že tako rano kot l. 1798, ko je šlo za skupino zakonov, naperjenih proti tujcem in uporom — Alien in Sedition Acts (zlasti poslednje, ki so tedaj vladajoči Federalistični stranki dovoljevali, da je mogla zapreti in naložiti težke globe neljubim urednikom pasprotnne stranke), je Bill of Rights imel svojo prvo preizkušnjo in pokazal svojo vrednost. Kasneje je Kongres poskusil vpravičevati nezakonito zaplenitev privatnih listin (1886), zapiranje ljudi na prisilno delo brez obtožbe po veliki poroti (1890), obravnave proti zločinom, ne da bi imeli prilike zavračati obdolžujoče priče, in tako dalje. V vsakem takem slučaju je bil poskus zaustavljen od vrhovnega sodišča, ki je vzdržalo načela, zapopadena v Bill of Rights.

Mi smo tako navajeni na rabo teh pravic, da mnogi, ki imajo korist od njih, pozabljajo, kaj taka jamstva pomenjajo. Ne samo nas obvarujejo pred zatiranjem s strani vlade, marveč tudi rešujejo manjšine, da bi bile zatirane potom zakonov, napravljenih od večine. Bill of Rights štiti ne le lastnino, marveč pravico vseh, da kritizirajo vlado, da izražajo svoje mnenje in da začenjajo kakršnokoli gibanje za spremembo, ki se jim zljubi. Vsa nova gibanja začenjajo z manjšinami.

Ni mogoče precenjavati vloge, ki jih je Bill of Rights igral v razvijanju ameriških tradicij, ameriškega ideala in ameriškega naroda. Brez njegovih jamstev niti naši tu-

kaj rojeni državljani niti oni milijoni, ki so prišli k nam iz manj svobodnih dežel, ne bi bili imeli onega podžiga za lastno napredovanje niti onega občutka varnosti v svojem domu ali ono svobodo do izraza, ki so napravile Amerikanca tako različnim od ljudi vseh drugih dežel.

Dandaneš prisostvujemo viharjem nove politične filozofije, ki divjajo nad enim narodom za drugim, pa še takimi, kakršne smo dosedaj smatrali za jako kulturne in civilizirane, v katerih pa so osebne pravice in svobode ponajveč prenehale obstojati.

Ako je bil kedaj čas, ko bi morali zopet čitati naša jamstva in premišljevat o tem, kaj pomenjajo, tak čas je prav za gotovo ravno sedaj. Naša svoboda je edina svoje vrste, vendarle jo smatramo kot samoumevno. Naša sodišča še vedno delujejo in se držijo postav naših izvoljenih zakonodaj. Boga častimo, kakor se nam ljubi. Naši domovi so varni pred vdiranjem kakega Gestapa ali česa sličnega. Naša lastnina se ne sme zapleniti. Naše volitve so svobodne in tajne. Smemo svobodno kritizirati, shajati se in razpravljati o vseh vprašanjih. Naš tisk sme izražati svoje mnenje in ponatiskati novice. Naše manjšine se smejo organizirati in povedati svoje ter postati večine, ako je to volja zadosti volilcev.

Smu svobodnen narod, kajti svoboda je bila ameriški ideal od prvih dni republike, ideal, ki je izražen v začetnih besedah Izjave Neodvisnosti in čvrsto zasajen v Konstituciji. Trebalo pa je stoletij časa in oceanov krvi, da so se priborile in zagovile one temeljne svobode, ki so zapopadene v našem Bill of Rights, in da jih zgubimo, bi morda morali prehoditi zopet enkrat vso mučno pot, predno bi srečnejše generacije mogle zopet poznovati tako svobodo osebe in prostost duha.

Svoboda stoji le tako dolgo, dokler jo svobodni ljudje čuvajo, da se zdrži proti vetrom nestrpnosti in zlorabe. Enako bo naš Bill of Rights stal le tako dolgo, dokler smo zavedni in cenimo one dragocene in temeljne svobode, ki jih zagotavljajo. Le tako dolgo, dokler čuvamo.

KAJ NOVEGA OB OBALI PACIFIKA

San Francisco, Calif. Pred kratkim se je podala na obisk v staro domovino so-proga Mr. Frank Matjašič in sicer v Metliko. Komaj dva tedna po odhodu pa je že prišel brzovjav, da je v Metliki umrla. Zapušča sedem otrok in sicer tri sinove, katerih eden je mestni policaj in štiri hčere. Maša zadušnica se je že brala v tukajšnji slovenski cerkvi. — Rodbini naše sozajlje.

Na tukajšnji svetovni razstavi bo dne 2. julija tako imenovani 'jugoslovanski dan'. Pričakuje se velika udeležba, zlasti od strani Hrvatov, oziroma Dalmatincev iz mest kot na primer San Pedro, San Diego, Los Angeles, San Jose, Santa Clara, Valley, Sacramento, Stoktown, Fresno, itd. — Rojakom, ki bodo obiskali omenjeno razstavo bi priporočal to le, da ne pozabijo obiskati takoimenovano "Cavalcada of the Golden West". To je namreč zgodovina Kalifornije. Sicer je treba plačati posebno vstopnino, pa je vredno. Omenjena predstava se kaže ob 3, 7:30 in 9 uri popoldne in zvečer. Pri tej predstavi nastopi okoli 300 igralcev. Tukaj se vidi, kako so prvi misijonarji stopili na suho zemljo. — Izmed slovanskih na-

rodov ima menda samo Čehoslovaška svoj paviljon v katerem se nahaja njihova razstava in sicer po zaslugi naše vlade v Washingtonu, ker ne pripozna ugrabitve Čehoslovaške po Hitlerju.

NEKAJ VESTI S SLOVENSKEGA WILLARDA

Willard, Wis. Ne bom na dolgo in široko pripovedovala, saj je menda vsem znana naša naselbina. To pa rečem, da vsi ne veste, kako je lepo v poletnem času na farmah in to je sedaj. Spomladni smo imeli nekoliko presuho. Sedaj smo pa že dobili dežja dovolj, še skoro preveč za enkrat. Sedaj je doba zabav in piknikov na prostem. Tudi pri nas ne bomo spali. Tako prireja naše društvo Marije Pomagaj št. 174, KSKJ. v nedeljo 25. jun. igra. 'Trojčki' so že tukaj in ste prošeni, da jih pridete pogledat kako bodo lepi. Igra bo v korist društvene blagajne. Igra je nad vse lepa in zanimiva in bo vsakemu žal, ki se je ne bo udeležil, ko bo slišal, kako jo bodo hvalili tisti, ki so bili pri igri. Tudi 30 in 40 milj je vredno priti daleč. Igralci so vsi prav 'fejst'. Dne 2. julija bo imelo možko društvo Sv. Družine svoje zabavo združeno s piknikom.

Tudi oni pričakujejo velike udeležbe. — Torej rojaki iz Milwaukee, Waukegan in tisti Dunajčani tam v Chicagi, obiščite nas enkrat in pripravite se, da je tudi na farmah lušno in lepo ter zabavno, morda še bolj kot po mestih. Kar vas je pa v bližnjih naselbinah, naj nobeden ne manjka. Pridite, da se skupaj pozabavamo. Za to priliko se tudi dobro prepravajte, da kateri od smeha ne počij, ker igra bo skozi in skozi polna smeha. Po igri bo ples in prosta zabava. Za lačne in žejne bo preskrbljeno obilno. Torej lep pozdrav in nasvidenje. Mrs. Rakovec, preds.

VELIKA PREDSTAVA Z UMETNIMI OGNJI

Chicago, Ill. Varno in pametno se bo vršila tradicionalna slavnost narodnega praznika neodvisnosti letošnjega 4. julija v Chicagi, brez nevarnosti, da bi se kdo do smrti obžgal ali nevarno ranil z umetnimi ognji. To je geslo za peto obletnico te vrste proslave dneva neodvisnosti v Chicagi, ki se bo vršila zvečer 4. julija v Soldier Field pod zaščito Ameriške legije za Cook okraj. Za varnost so zlasti poudarjale ženske pomožne članice Ameriške Legije pod vodstvom svoje predsednice Mrs. Helene Omlie s sodelovanjem odbora polkovnika A. A. Sprague. Ob enem bo to ena največjih slavnosti te vrste v Chicagi, kakršne še ni bilo. — Veliko se je pri tem potrudila tudi Miss Agnes Eckman, predsednica odbora za varstvo otrok v Cook County pomožnem odboru in še drugi, ki se na polju varstva otrok udejstvujejo.

Pripravljeno je vse, da bo prireditev v vsej svoji čarobnosti popolnoma zadovoljila otroke, kakor tudi starejše obiskovalce, ki radi opazujejo umetne ognje, tako se je izkazala Mrs. Omlie. Namen te prireditve je, da se obvaruje otroke, da ne bodo sami segali po nevarnih igračah umetnega ognja (fireworks), kajti eksplozija so dostikrat nevarne za neizkušene. Vsako leto je bilo glede tega toliko opominjanja, toliko svarjenja, da so umetni ognji svari in posameznikom in še zlasti otrokom. Povdarjano je bilo, da naj s temi reči ravnajo le taki, ki so v tem dobro poučeni, da ne bo nesreč. Soldier Field je kot nalašč za take slavnosti najbolj pripraven prostor že po svoji naravi sam na sebi in pa, ker bodo gledalci pred kakimi nedogodi ali nesrečami popolnoma varni. Ob enem pa bodo lahko videli vso čarobnost umetnega ognja. — Poleg umetnega ognja bodo tam še druge zabavne predstave. Med drugim bodo nastopile skupine raznih narodnosti, ki žive v Chicagi in peče svoje narodne pesmi ter izvajale narodne plesne v svojih pestrih narodnih oblekah, kar bo gotovo silno zanimiva točka programa. Zelo pomenljivo bo prizor, ko se bodo večjemu številu tujerodcev ta večer v

ZGLASI NAJ SE

v našem uradu Mr. Jos. Žlogar, ki je namenjen te dni v stari kraj.

POPRAVEK

V 118. številki našega lista je bilo poročano v "NAZARNILU IN PRIPOROČILU" našega novega zastopnika za Bridgeport, Conn. in okolico napačno, da je naš novi zastopnik Mr. Martin Horvath, kar je pa pomota. To je bil naš dosedanji zastopnik. Naš novi zastopnik pa je: MR. ŠTEFAN HORVATH, kateri je pooblaščen sprejemati naročnino, za list, oglašje, knjige in vse kar v zvezi z našim listom. Vsem rojakom ga toplo priporočamo, da mu gredo na roko pri agitaciji za naše liste. Uprava Am. Slov. in Novega Sveta

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Puebelske vesti

Pueblo, Colo. — Huda vročina pripeka pod našimi gorami. Po dnevih se potimo, da kaj. — Preč. g. Ciril Zupan, naš dolgoletni župnik in pomožni župnik č. g. Anthony Roitz, so se te dni podali na duhovne vaje v benediktinski samostan v Canon City, Colo. — Na Minnequa University, Club je graduirala kot bolničarka Miss Lillian Germ. Častitamo! — Ob priliki slavljenja "Dneva zastave" je sodeloval tudi kadetski oddelek podružnice Slovenske Ženske Zveze, ki je pestrost slavnosti zelo povečal.

Odličnjaki

Cleveland, O. — Mr. Joseph Zelle je dopolnil četrto leto študiranja na John Carroll univerzi in dobil pri tem odlikovanje imenovano "magna cum laude". — Charles Centa je tudi dovršil svoje študije in dobil odlikovanje "cum laude", kar je pač redko odlikovanje tudi najbolj talentiranih študentov. — Obama je vredno častitati!

Cerkveni piknik

So. Chicago, Ill. — V nedeljo 9. julija priredijo farani tukajšnje slovenske fare sv. Jurija lep cerkveni piknik, kot obletnico na lanski jubilejni piknik 35 letnice obstoja cerkve. Letos bo pa 35 let, kar so bili blagoslovljeni zvonovi. Torej zopet jubilej.

Povožen

Evelth, Minn. — Tukaj je bil pred kratkim povežen od nekega biciklista rojak Anton Mihevc. Padel je na tlak s tako silo, da si je prebil tobarnjo in je nekaj ur za tem izdihnil. Star je bil 58 let in je bival v Ameriki 47 let. Doma je bil iz Gornjega Logatca na Notranjskem. Zapušča ženo, štiri sinove in dve hčeri.

Milwaške vesti

Milwaukee, Wis. — Vile rojenice so se oglasile pri družini Mr. in Mrs. Frank Kopočetar na So. 3rd Street in jim podarile luštnega fantka. — Prav tako so obiskale tudi družino Mr. in Mrs. John Divjak na So. 24th Street in tudi njim podarile fantka. — Na svojem domu na West Mineral St. je že dalje časa bolna Mrs. Rose Steh, ki se je v preteklih mesecih morala podvreči že več operacijam. Prijatelji ji želijo, da bi se ji skoro povrnilo ljubo zdravje.

Vest iz domovine

Cleveland, O. — Rojakinja Mrs. Mary Horvat s St. Clair Ave. je te dni prejela iz stare domovine žalostno vest, da ji je v Ambrusu na Dolenjskem umrla njena mati Alojzija Muhič, prej Glivar. Zapušča tri sinove in eno hčer, tukaj pa zgoraj omenjeno.

TARZAN IN SLONOVI LJUDJE (5) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko je Troll z vso previdnostjo in nekoliko strahom odvil enega čarobnih kamnov in je videl, kako je povečnik divjakov osupnil ob pogledu na to dragoceno stvar, ki ni vedel kaj bi bilo, se je Troll oprijel in poskusil čarati, kot je videl, da je svoje dni čaral veliki in strašni Mafka. Troll je položil na čarobni kamen svoj prst in začel: "Pojdi stran! Vzhet od sebe svoje orožje in spravi se od tukaj vsi!" — "Toda divjaki so obstali in nič se ni zgodilo. Pač pa je povečnik pristopil in kačoz s prstom na čarobni kamen govoril: "To se mi dopade; to je lepo; to bo moje!" "Nobenega učinka," vzdihne občupno Troll. — "Počakaj," reče Spike; "bom jaz poskusil, morda se meni posreči." Tedaj položi Spike roko na čarobni kamen in slovesno govori divjakom: "Odložite orožje in se poberite. Le hitro, le hitro od tod, dokler vas čudotvorna moč ne ubije. Spravite se!" Toda namesto da bi se bili divjaki zbal, pometali stran orožje in zbežali, se je zgodilo vse kaj drugega. Divjaški poglavar je stopil korak naprej in udaril Spika, da se je vrnil po tleh. Divjaki so zavpili in se vrgli s sulicami na oba moža; v tem je pa že zarenčal lev in skočil med nje.

POZOR! Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine potekla, obnovi jo in pomagal listu!

NOVA MAŠA PRI SV. ŠTEFANU V BROCKWAY, MINN.

Cleveland, O.

Na novo mašo sem bil povabljen, in kedo bi se ne izmuznil vsim mogočim zadržkom in delu, kadar je povabljen na novo mašo? Vsaj pri nas Slovencih, je nova maša še vedno velik praznik in slovesnost, katere se rad udeležijo vsi le more.

Daleč je iz Clevelanda k sv. Štefanu, blizu tisoč milj. Po vlakih se mi ni ljubilo preseliti, zato sem sklenil, da se pridam z "Dodgem". Pa je spet hvadnik. Tako daleč seteti pri kolesu ni špas. Gledal sem po kakem vozniku, kateri bi mi pomagal "furati" tja in nazaj. Dobil sem ga. Tomaž Mrvar, Jr., je imel slučajno prisljane počitnice. "Grem poprašat soprogo", je dejal, "če me bo pustila". To je pa lepo, sem si mislil, da še vedno tako lepo v sporazumu eden drugega delata. Kmalu je bil nazaj in povedal, da ga Marica rada da za voznika, če se bo "behevo" na vsej poti. "Bom že jaz skrbel za to", sem dejal in odšla sva.

Tom je dober voznik, le tu pa tam pozabi, da ima auto in ne zrakoplov. Pri odhodu od doma sem mu rekel: "Vozila bova od 50 do 60 milj na uro in NIČ VEČ. Tom je obljubil, pa brž pozabil na obljubo. Opetovano sem ga moral opominjati: "Tom, 70 gremo. Rekel sem od 50 do 60."

V Chicagu sva ostala čez noč. Tom je stopil za pol ure k svoji stricu, Gorsetu, kakr ima tam precej veliko kroterja. Jaz pa sem ostal pri sv. Štefanu, kjer sva s Father Voduškom prav kmalu imela debato glede sedanjih ekonomskih razmer. Father Vodušek je precej nagnjen h komunizmu a trdi, da bi ga morali katoličani pokristijaniti. Jaz pa sem trdil, da se komunizem prav tako da pokristijaniti, kot bi se dalo črna pobeliti, ali pa hudiča v angela spremeniti. Pri tem pa seveda ne trdim, da je sedajni ekonomski sistem pravi in zadovoljiv.

Drugo jutro smo zgodaj naševali. Tomaž mi je stregel pri maši in prav hvaležen sem mu bil, dasi je nekaj molitvice, katere je bil že pozabil, bolj potihem zmolil, da nisem mogel slišati kaj je rekel. Med tem nam je brat Bonifac prišel prav malo kave in nato smo pobrali Father Bernarda in hajdi, od sv. Štefana proti sv. Štefanu v Minnesota. Tomaž je zopet večkrat pozabil na obljubo. Father Bernard je sedel na zadnjem sedehu in odkakoval kjer je bila pot neravna, da se mi je v resnici smilil. Skušal je moliti brevipa ni šlo, dokler nisva pritisnila Tomaža nazaj na 55 milj na uro.

Voznja zlasti v tem času je skozi državo Wisconsin zelo krasna. Obširna polja so krita z mladim žitom, da izgledajo kakor dragocene zelene preproge. Po nekod smo videli rž v klasju, ki obeta obilo žetev. S številke 12, smo zavili na cesto številka 16 in prav kmalo nas je pozdravila mogočna reka Mississippi, ob kateri se potem vije krasna cesta do sv. Štefana, kake 250 milj. Menda se težko dobi kraja, ki bi nudil tako krasen razgled. Na desni strani se mogočno in mirno vije šilica reka, na drugi strani pa se takoj ob cesti naravnost kvišku uzdigujejo visoki hribi in vmes mirno sedijo lepa mesteca z lepimi vrtovi. Pot nam je bila prav kratka ob tej krasoti.

V St. Paulu smo si ogledali veličastno katedralo, zidano iz trdega granita, nalomljene-ga pri St. Cloudu. Katedrala je stala več milijonov. Ko bo enkrat še poslikana, bo res

je zopet bruhnil možnar svoj silni glas v nebo in pritrkavanje se je znova razlegalo po okolici, da je bilo veselje. V Ameriki takega zvonjenja še nisem slišal. Krasno doneči zvonovi, pa dobro izurjeni pritrkovalci povzročajo to. Takoj nato so prišli ljudje v procesiji pred župnišče po novomašnika, njegovo spremstvo in sorodnike. Pevci so pri vstopu novomašnika navdušeno pozdravili z "Novi mašnik bod' pozdravljen..." Pod vodstvom organizatorice Helene Oman, je možki zbor pel mašo in druge točke, da smo se kar čudili.

Novomašnik je prihajal pred oltar v spremstvu treh bratov izmed katerih sta mu Fr. Frank in Fr. Joseph stregla kot dijaki in subdijaki, mlajši brat Tonček pa je bil ministrant in ga je pred oltarjem tudi prav lepo v slovenskem jeziku nagovoril. Nečakinja, Miss Zakrajšek pa mu je govorila v angleškem jeziku in je bila spremljana od dveh svojih sestric. Angleško pridigo mu je govoril brat Father Frank. V živih potezah mu je risal življenje duhovnika re-dovnika in ga navduševal za službo, ki ga čaka. Slovensko mu je na kratko govoril Fr. Oman iz Clevelanda. Ne bom kritiziral, le toliko rečem: lahko bi bil bolje napravil. Pri novi maši so bili navzoči starši novomašnika, njegova sestra, redovnica sv. Frančiška v Little Falls, Minn., in cela vrsta drugih sorodnikov in znancev. Če tudi četrtek dan sv. Rešnjega Telesa ni zapovedan praznik, ga ondojni slovenski farmanji že od nekdaj kot zapovedanega praznujejo. Zato je bila cerkev polna faranov in drugih, med katerimi smo opazili tudi Mrs. Gregorič iz Chicaga in več ljudi iz železnega okrožja v Minnesoti. Med mašo so grmeli možnarji, da je stresalo, lično cerkvice in se je razlegalo na daleč po okolici. Takoj po maši pa se je razvila krasna procesija sv. Rešnjega Telesa na prostem, po gozdu, ki je cerkvena last. Ptiki so pomagali pevcem vso pot, dočim je ubrano pritrkavanje donelo iz lin visoko v nebo molečega stolpa, čez hrib in čez plan. Med procesijo je novomašnik Rev. John Smrke nosil Najsvetejše ob asistenci bratov in v spremstvu vseh navzočih duhovnikov.

Ravno poldan je bil, ko se je procesija povrnila nazaj v krasno cerkev in so bili vsi obredi zaključeni. Kuharice so imele zelo okusno južino že pripravljeno v prostorni novi cerkveni dvorani in prav kmalu je bilo več kot sto prostorov zasedenih od ljudi, kateri so hlasno posegali po raznih telesnih dobrinah na mizah. Kakor hitro je bil kdo nasičen je vstal in dal prostor še drugim, ki so čakali, da tudi oni zadostijo ministru za notranje zadeve.

Kakor vselej in že od nekdaj v tem kraju, se je prav kmalo nato oglasila slovenska pesem. Vsi trije bratje Smrke so pevci. Njim so se pridružili še drugi, kakor Father Edwin Oman, Father Tarman in še drugi, da je donela lepa slovenska narodna pesem po dvorani in so neslovesno poslušali z največjim zanimanjem in odobravanjem. Več ko 70 let je odkar je prvič slovenska pesem zadonela v tem kraju pa še danes doni in bo še — nekaj časa, dokler bo ostal tam Father Trobec, kateri župnikuje pri sv. Štefanu že nad 38 let. Bog ga ohrani še mnogo let!

Vse mine, in tako je tudi naš obisk le prehitro minul. Drugi dan po četrtku je vselej petek. Tudi v tem slučaju se ni spremenilo. Petek je prišel in s tem čas, da se napotimo nazaj. Rekli smo, "z Bogom pa zdrav" ostani-te, podajte še enkrat roko." Na kratko smo obiskali še očeta Lovrenc Slavnika, kateri je skozi dobo 50 let koval in razbijal po trdem železu dokler ga ni premagala kopica let in ga primorala v pokoj. Nato, še kratak obisk pijonirjem, ki spijo trajno spanje poleg cerkve, en očenaš za njih večni mir, in odpeljali

smo se nazaj proti Chicagu in Clevelandu. Srečno smo prevzeli nekako dva tisoč milj, ko sva se ustavila s Tomažom pred domačo hišo. Hvala Bogu in prav iskrena zahvala vsem brockwayskim Slovencem zlasti pa Father Trobcu za gostoljubnost in vso prijaznost. Novomašniku in njegovim staršem pa najiskrenejše čestitke. Malo je družin, ki bi se mogle ponahšati s tremi duhovniki, med ameriški-mi Slovenci je to prva. Smrketova družina ni bogata v gmoletnem oziru. Bogata pa je v tem, da ima pristne katoliške starše, kateri so šli do skrajnosti, samo, da so mogli dati svojim otrokom pravo krščansko izobrazbo. "Niti centa nismo imeli, ko je šel tretji sin v šolo," je rekel oče.

John Martucci se je odpravil s svojo ženo na svojevrstne in obenem riskantne počitnice. Z malo ladjico, dolgo 36 čevljev, sta se podala na vožnjo preko Atlantika, iz New Yorka v Italijo. S seboj imata štiri pomočnike.

"Z božjo pomočjo in pa prijaznostjo nekaterih ljudi, zlasti č. g. župnika, smo dosegli to." Tako je. Nobenim staršem ni treba omahovati, ako vidijo, da ima njihov sin poklic za duhovski stan. Rev. John Smrke je že osmi sin fare sv. Štefana, ki je pel novo mašo. Niti eden izmed teh ni bil sin premožnih staršev. Res je, da kjer je dobra volja, tam se tudi sredstvo najde. Slovenci smo še vedno katoliški narod, kateri cenijo duhovski poklic čez vse druge. Se vedno se najdemo ljudje med nami, kateri so pripravljeni pomagati revnim dijakom, ako so ti res pripravljeno žrtvovati svoje življenje in vse svoje moči za čast božjo in dobrobit naroda. Bog živi Slovence v Ameriki! O. Človek

RAZNE ZANIMIVOSTI

KAJ NAJ PRIČAKUJEJO KADILCI?

Univ. prof. dr. Reymond Pearl v Bostonu je po dolgih opazovanjih mnogih kadilcev in nekadilcev prišel do zaključka, da nekadilci dali živje kot kadilci. Od 100.000 nekadilcev v starosti 30 let jih je 60. leto učaka 66.564, od 100.000 z mernih kadilcev dalece pa samo 46.226. Na podlagi teh statističnih ugotovitev omenjeni zdravnik trdi, da kajenje očividno krajša življenje. Dr. Pearl je opazil tudi vpliv težkega telesnega dela na življenjsko dobo. Trdi, da do 40. leta težko telesno delo na življenjsko dobo ne vpliva. Po 40. letu pa telesni napor v veliki meri izčrpa telesne sile in zmanjšuje upanje na dolgo življenje.

RUSKO LETALSTVO V STRATOSFERI

Ruski listi poročajo o uspešnih zračnih manevrih ruskega letalstva v stratosferi. Te večje so bile v veliki višini, katere ni dosegel doslej še noben bombnik na svetu. Manevri so se vršili na področju od severne Rusije do Črnega morja, kjer so bombniki izvršili napad na namišljeno sovražno brodoge, potem pa so se vrnili brez vmesnega pristanka nazaj proti severu. Letali so ves čas skozi stratosfero.

Znani letalec Kokinaki je pri tem izjavil, da lahko leti z aeroplanom, ki ga je nedavno nesel v Ameriko, do vsake prestolnice v Evropi in Aziji. Prestolnico lahko bombardira in se skozi stratosfero zopet vrne v Rusijo. O priliki nedavnega odlikovanja delavcev in uradnikov v ruskih podjetjih ugotavlja ruski tisk, da ima Rusija danes

OTOK SE POGREZA V MORJE

Približno 160 km južno od Manile leži otočje Verde. Nedavno je bil tam potres, katerega so se prebivalci tako prestrašili, da so zbežali v čolne. Otok je namreč začela zalivati voda in zemlja se je jela pogrezati pod vodno gladino. Na otočju, ki ima 15 kvadratnih km površine, živi 400 prebivalcev.

NOVA MAURETANIA NA VODI

Liverpool, Anglija. — Ob navzočnosti 100.000 ljudi je novi 34.000 tonski parnik Mavretania nastopil svojo prvo vožnjo v Ameriko. Ta ladja je naslednica bivše stare ladje istega imena, katere je bila pred leti vzeta iz prometa.

DENARNE POŠILJATVE

nakazujemo za Jugoslavijo, Italijo in vse dele sveta po dnevnem kursu. Prejemniki dobijo lenar na dom po pošti. Včeraj so bile naše cene:

ZA DINARJE:	
Za \$ 2.30	100 Din
Za \$ 4.50	200 Din
Za \$ 6.60	300 Din
Za \$ 10.25	500 Din
Za \$ 20.00	1000 Din
Za \$ 39.00	2000 Din

ZA LIRE:	
Za \$ 6.30	100 lir
Za \$ 12.00	200 lir
Za \$ 29.00	500 lir
Za \$ 57.00	1000 lir

Vse pošiljate naslovite na: **JOHN JERICH** 1849 W. Cermak Road, CHICAGO, ILL.

NA ZAPAD IN PO ZAPADU

(Dalje)
"Pa naj bo v imenu božjem," in sli smo. "Vrt bogov" je res nekaj krasnega, kako je naravna razstavila razne velike skale in kamenja, se je res kar začuditi. Potem smo se navzili še sloveče studenčine v Manitou, katerega so ravno čistili in snajžili za poletni promet, ki ga je tu zlasti, ko enkrat zaključijo šole po teh krajih mnogo. V te kraje pride na stotisoče turistov iz vseh krajev dežele in sveta. G. Kapsch je naju povedel tudi prav do železniške postaje pod Pikes Peak, iz katere vozi po strmi progi takozvana "Cog R. R." železnica. Nato smo se vrnili. G. Kapsch je nam pokazal še svojo trgovino za starinske predmete. V svoji trgovini ima celo zibko, v kateri je spal sam veliki Jefferson v svojih detinjskih leti. Hm, pa recite da Slovenci nismo slavni ljudje, ali pa

MRS. JOSEPHINA MEGLEN — slikana pred njeno hišo na Moffat ulici v Pueblo, Colo., v srebrno kupu, ki jo je dobila kot glavna zmagovalka v letošnji kampanji "Am. Slovenca" in bila obenem izvoljena za Kraljico vseh narodnikov lista.

da se za zanimivosti ne zanimamo. In ker sem jaz tako le vsaj en kos nekega "demokrata", sem se čutil zelo počaščenega, da bom zdaj vsaj lahko rekel kje, da sem videl zibko, v kateri je spal oče naše slavne demokratske stranke v Ameriki. To je nekaj posebnega in ni kar tako le.

Ko smo si ogledali vse zanimivosti tega lepega sveta, kakoršnega menda težko najdete še kje v Ameriki, vsaj ne s tako ugodno klimo in s tako lepimi izletnimi točkami, smo se podali h kosilu v restavracijo g. M. T. Kancijančiča, ki vodi slovečo restavracijo in gostilno v Colorado Springsu pod imenom: "Milts Cafe and Bar". G. Kancijančič je rodom Hrvat in zglede bolj kot kak univerzitetni profesor, kakor pa kak restavracijer in gostilničar. Zame je bilo važno, da smo prišli k Jugoslovani in za katerega naši ljudje še dosti niso vedeli. "To je greh, da ljudje za tako dobro restavracijo in gostilno ne vedo," sem dejal in opozoril g. Kancijančiča, da naj objavi v Am. Slovenca oglas, da bodo naši ljudje znali in vedeli, kadar potujejo skozi ta sloveči kraj, kje se dobi dober prigrizek in dobra pijača. Z. g. Kapschom sta se zmenila, da bota zadevo uredila in res je, katerega zdaj lahko vidite vsak četrtek v tem listu. O g. Kancijančičevi restavraciji zapišem le to: Kdor želi okusna sveža jedila, kot domači gulaš in druge jedila, tedaj se ustavite na št. 7 Bijou ulici v Colorado Springs in postreženi boste uljudno in dobro.

Čas je hitel in treba se je bilo posloviti. Kar težko sva se tako hitro poslovila od prijaznega mesta, pa tudi od tako prijaznega g. Mich. Kapscha in njegove uljudne soproge, ki je rodom Švedinja. Potem sva pa zdrijala z G. Germom zopet proti severu.

V Denverju prestolnici države Colorado Ob kakih 4 popoldne sva se z g. Johnom Germom že bližala coloradeški prestolnici mestu

Denverju. Mesto šteje malo manj kakor 300.000 prebivalcev in je tudi eno najlepših mest na ameriškem kontinentu. Zrak čist, ulice lepe moderne, ki se dokaj ločijo od raznih drugih mest zlasti po vzvodu. V tem mestu pravijo, da je zaposlenih največ zveznih uslužbencev. V Denverju je največja kovarna denarja, ki je bila ustanovljena po vladi Združenih držav že leta 1860. V letu 1937. so tu naredili 91 milijonov komadov raznih novcev. Mesečno kovarna prejme do 4 milijone dolarjev vrednosti zlata. Ko je leta 1934. vlada prevzela vse zlato so premetili iz San Francisca in drugih krajev v Denver za dva in pol milijona dolarjev zlata in srebra. Vlada ima tu največje vojaške bolnišnice, za veterane in redne vojake. To radi ugodne zdrave klime v tej državi. Ima pa to mesto še na sto in sto drugih raznih zanimivosti.

Slovenska naselbina se nahaja na severni strani mesta. Glavni del naselbine, kjer imajo slovensko župnijo sv. Rožnega venca in Slovenski dom ter glavni stan in urad Zapadne Slovenske Zveze, se nahaja na zapadni strani South Plate reke v takozvanem Globeville. Tam je blizu topilnica in klavnica, kjer večina naših rojakov dela.

Nekako proti 5. uri popoldne je bilo, ko sva se ustavila z g. Germom v glavnem uradu naše Zapadne Slovenske Zveze. Tam sva našla ravno g. Antona Jeršina, glavnega tajnika ZSZ. in g. Georga Miroslavicha, podpredsednika ZSZ. ter voditelja mladinskih društev. Oba sta še mlada fanta, polna veselja in navdušenja za cilje, za katere delata, t. j. za našo Zapadno Slovensko Zvezo, kateri marljivo in požrtvovalno posvečata ves svoj čas. Prav vesel sem bil, da sem se z njima sestal. G. Jeršina gl. tajnika sem poznal že iz prejšnjih let. G. Miroslavicha pa sem to pot prvokrat srečal. Fin dečko je. Po urejevanju mladinskega glasila "Fraternal Voice"

MR. RAYMOND KOGOVŠEK profesionalni muzikant iz Pueblo, Colorado, ki je te dni dospel v Chicagu, kjer bo nastopal po gledališčih kot Frank Hilton.

sem ga sicer poznal in vedel, da ima dobro mero poznanja mladine in zanimanja za isto, a da je tako fin dečko, tega si nisem predstavljal. Mladina pri Zap. Sl. Zvezi ima v njem res navdušenega in razumnega voditelja, ki si prizadeva na vso moč, da jo združi in poveže v Zapadni Slovenski Zvezi. G. Miroslavich dobro delo vršite, le krepko naprejš! Po kratkem pogovoru sva morala midva naprej še do drugih znancev in prijateljev. Ustavila sva se najprvo pri našem navdušenem zastopniku g. Georgu Pavlakovichu, ki je obenem tudi podpredsednik KSKJ. Potem tudi pri Mr. Permetu in v nekaterih drugih krajih. Nato je pa prišel čas, ko se je moral g. John Germ vrniti nazaj proti Pueblo, jaz pa ostati v Denverju. Potegnula sva ga z g. Pavlakovichem v mestu na postajo, (Dalje na 4. str.)

"Podkrnoški gospod"

Dolores Wieser:

— ROMAN —

Poslovenil Janez Pucelj.

Rutar se malce začudi. "Ne vemo dosti, kako je tam onstran," odvrne obotavljaje se. "Dobri pogani bodo pač imeli nekakšno takšno blaženost kakor nekrščeni otročki."

Alenka počasi priklima in razglablja. "Saj — saj, ti so zunaj na dvorišču — kristjani pa noter v zlati sobani."

"To je samo prisposoda. Kdor ima milost krsta, sme Boga gledati. — Ti bom razložil pri priliki. Bi se hotela dati krstiti?" vpraša duhovnik in vedra radost mu vzplamti v srcu. Uboga duša! Ne zastran bogov, marveč zastran velikega slovanskega kraljestva so ti prikrivali pravo luč.

Alenka namršči obrvi in pogleda v tla. "Ne razumem dosti tega. Rada bi le bila — kajne — tudi tam, kjer je moj gospod."

Duhovnik je presenečen. "Če bi samo zastran tega rada krst, bi ti ga niti ne smel podeliti. Morala bi potem tudi začeti krščansko živeti; tako bi ne smelo iti naprej."

Alenka zardi in počasi priklima. "Dobro vem, vaš gospod Kristus je jako strog," reče, in glas, ki ji je kljub vsej mehko, kakor da v dalji zvonitvi k hudu uri, zazvenel hipoma tanko in nežno in majhno kakor glas otroka.

"Pa — če — odidem od tod, potem —?" Kapelanus ji pogleda skoraj prestrašeno v strme, sive oči.

"Take misli ti hodijo po glavi?" vpraša in se prav za prav niti ne more prav veseliti tega.

"Da, take," reče ubog, mali otroški glas, "ampak jaz bi tako rada — kadar bom mrtva —"

In zdaj se ji ta trenutek razlijejo napepe poteze obraza v neupolnjen jok. "Saj bi rajši umrla!" reče hlastno.

Za časek ne ve Rutar, kaj naj reče na to. Potem ko meni, da je zadel pravo, vpraša:

"Je trd do tebe gospod?" Alenka odkima z glavo in se nasmehne med solze.

"O ne, je zmeraj dober. Ampak —" Stopi korak bliže in se bori sama s seboj, da bi se umirila. Nato reče tiho in globoko:

"Saj ste sami rekli, takrat, naj grem, da ga ne bi mogla popolnoma osrečiti."

V sivorjavah, risjih očeh zatli kaplanu iskra.

"To nameravaš, Alenka?" V bledem obličju ji ne trene nobena poteza.

"Le ne vem še kdaj," reče razglablja. "Brž," vzkligne Rutar. "Kadar prinaša človek žrtev, naj se ne pomišlja dolgo!"

Alenka priklima in poblede kakor smrt. Nato reče hipoma:

"Mrzlo postaja — pojdite v svojo sobo!" "Ne grem," reče Rutar, "vam moram vendar še marsikaj povedati."

"Pridem drugič k vam," reče Alenka in se lahko prikloni.

S trudnimi, malimi koraki odide od nje. Pod robom modre obleke ji šumi listje.

Dnevi potekajo, pa Alenka ni k Rutarju. Se ne pokaže dosti. Skoraj cele dneve presedi v sobi. Gospod je komaj še kdaj

doma. Začeli so se veliki lovi. Ko odpre Alenka okno, sliši čestokrat lajati pse ali v dalji trobiti rog.

In kadar ostane Lenart zunaj čez noč, se Alenka ne more ubraniti težkega strahu, kljub temu, da je srčnejša, kakor so ponavadi ženske. Misli na divje medvede in merjase in na volkove, misli na naličene in naličene gospe, ki se mu bodo sladkale in ki so vse dosti lepše in uglajenjše kakor ona s svojim rjavkastim obrazom in zagonetno slovansko naravo. Tudi se često sprašuje, kaj neki razglablja, kadar stoji na preži —

Vse to Alenko malce plaši, toda najhujše je: ure minevajo brez njega in Alenka ve, da se kmalu stečejo. In ona bi rada, da bi bil on pri njej in bi mu mogla podariti tesnobo svojega srca v tegobni iskrenosti — in bi nemara le še mogla odkriti, da skrivnostnih globin, ki ga ločijo od nje, sploh ni.

Toda on je tako poredkoma doma. In kadar pride, je truden kakor lovski pes, ali pa pripelje cel trop lovskih tovarišev s sabo, ki se smejo in kriče in pripovedujejo najbolj grozanske zgodbe. Alenka ne sedi rada z njimi pri mizi, pa vendar sedi. Gostje, se močno zabavajo, kadar se tako otroško smeje in smešno po slovansko nemško govori. Pogledi ji romajo pri tem vedno k Lenartu, ki jih najbolj razdira in in uganja največ burk. Vmes pa opazja kaj dobro, da mu čez obraz, od vina razgret, hipoma dahne tuja poteza; kadar ga pivski in lovski tovariši slavijo, kako je srečen in srčen, se pač ponosno smeje, toda Alenki se zdi, kakor da se za to prav za prav nič ne zmeni. Včasih povzame Alenka srčnost in ga vpraša nežno in preprosto:

"Kaj ti je bilo danes? Bil si nekajkrat tako resnoben!"

"Meni? — Nič! Kaj naj bi mi bilo?" vpraša tedaj Lenart nestrpnost nazaj in se je oprostil.

Tako si tudi Alenka ne upa, govoriti mu o svoji boli in se v svojem vrtanju oddaljuje od njega čedalje bolj.

Je tako žalostno, če je človek sam, kadar obletuje listje in stoji drevje slednji dan ubornejše ob poti. Je tako žalostno, če mora človek oditi, kadar zbirajo veve- rice orehe in legajo mali hrošči spat v toplo, temno zemljo. In najžalostnejše je, če človek ne ve, kam naj gre.

Sirni svet je lep in pisan, kadar se človek napravlja na pot iz varnega gnezda. Je pa mrzel in tuj in sovražen, kadar mora človek na pot, in davi ne veš, ali se bodo drevi kje na svetu odprla gostoljubna vrata. Svet je posejan z ostrimi besedami in trdimi udarci, z rezkim posmehom in spolzkimi dobrotami. Ni dobro potovati revnim ljudem, ki nimajo močnih čevljev.

Hiša ob pečini je vendarle tako topla in dobra in blagoslovljena. Večkrat je Alenki, kakor da ne bo prenesla nikdar, da bi zapustila samo drevo pred vrati ali harfo ob steni. Kajti pod tem drevsom jo je poljubil in k zvokom harfe mu je pipevala. — In tu so stopnice, po katerih jo je nesel v hišo, in soba, ki je bila preporna blaženosti.

(Dalje prih.)

NA ZAPAD IN PO ZAPADU

(Nadaljevanje s 3. strani.)

kjer smo se poslovili. Nato pa nazaj v slovansko naselbino.

Najprvo sva hitela z g. Pavlakovičem k g. Josephu Jarzu, ki živi kake dve milje izven naselbine, zunaj na prijazni farmi. Kakor košček raja je njegova farmica. Vsa v vrtu, vse lepo obdelano, da je kar veselje. Sredi vrta pa stoji lepa zidana hiša, kakor gradiček. "Tukajle bova za 'jerperge' vprašala," je rekel g. Pavlakovič. Pa sva in tudi dobila. Kar tri večere sem sitniral pri g. Jarzu. Pa še ne samo to, kar cela dva dneva je g. Jarz tudi z menoj dragoceni čas zgubljal, pomagal mi je na agitaciji. G. Jarz je občeznan slovanski pionir v tej naselbini. Vse ga pozna kot moč poštenjaka in zato mi je bil pri agitaciji res v veliko pomoč.

V sredo jutro sva začela, kar zgodaj zjutraj in šlo je, da se je kar kadilo. Skoro v vsaki hiši naročnik. Ljudje so bili kar veseli in navdušeni, da sva jih obiskovala, ko smo jima razlagala za kak namen gre. Velikokrat sem že povdarjal, da med našim narodom je polno zanimive zgodovine, kako so naši ljudje prihajali pred 40, 50 in več leti v to deželo za kruhom. V kake razmere so prihajali, kako su tu pričenjali delati za svoj obstoj,

kako so začeli ustanavljati svoje organizacije in društva ter vse druge ustanove, ki so si jih naši ljudje zgradili s težkim delom. Saj se vsega tega dela držijo krvavi žulji slovanskih delavcev in naj to z nami vred zginete vse v pozabnost? Ne sme! Poskrbeti pa moramo ameriški Slovenci sami zato. In družinski mesečnik "Novi Svet" se trudi, da to zgodovino po možnosti zbere in objavi v spomin našemu narodu tu v Ameriki. To je hvalevredno delo, ki je vredno vse podpore od strani naroda. Vsakdo, ki kaj razume to odobravlja in se temu tudi sam pridruži. Kakor drugod, tako je bil uspeh v tem oziru tudi v Denverju. Tekom dneva smo agitirala okrog z g. Jarzem, zvečer v sredo pa z g. Georjem Pavlakovičem, našim zastopnikom. Da pa nisva z g. Jarzem opešala, je za naju skrbela pridno vsak opoldne in večer ga. Pavlakovič, z kosilom in večerjo, zakar ji najlepša hvala. Tudi v Denverju bi bilo dela skoro najmanj še za en dan. Toda radi kratkega časa, sem moral že v četrtek večer zaključiti tudi tukaj in odhiteti nazaj na vzhod. Delo doma me je že klicalo nazaj

(Dalje prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Slovencem, Hrvatom in vsem Jugoslovanom

ki potujejo skozi COLORADO SPRINGS, Colorado, se priporočamo s svojo dobro urejeno GOSTILNO in RESTAVRACIJO, kjer serviramo vedno sveža in okusna jedila, pripravljena po ameriškem in domačem evropskem okusu.

MILTS CAFE & BAR

M. T. KANCIYANCICH, lastnik

7 East Bijou Street -- Colorado Springs, Colo.

Telefon: Main 1190

Jacob Gerend Furniture Co.

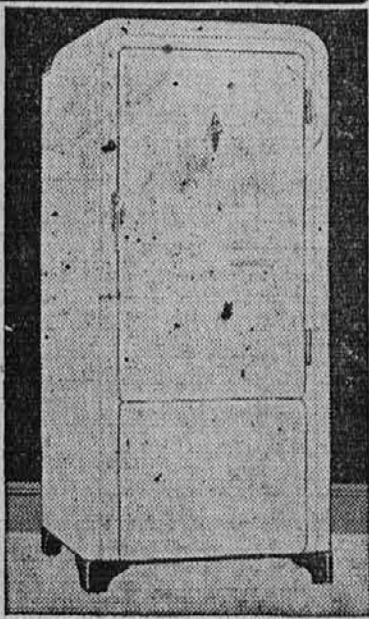
Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmeranih cenah.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.

Telefon: 85 — Res. 4090-W

Napravite svoja stanovanja bolj privlačna za najemnike

... z novim

SERVEL
PLINSKIM
REFRIGERATORJEMZDAJ PO NOVIH
NIZKIH CENAH!

✱ Zelo, zelo dosti lastnikov stanovanjskih hiš v Chicagi drži svoje najemnike v večjem zadovoljstvu — napravi stanovanja bolj privlačna s tem, da instalirajo Servel plinske refrigeratorje.

Tihota plinskega refrigeratorja je ena med lastnostmi, ki vedno prija najemnikom. Toda tihota je samo ena mnogih prednosti plinskega refrigeratorja. Dodatno nizki stroški za obratovanje, zanesljiva postrežba leto za letom, stalno vzdrževanje mrzlih in varnih jedil, stavlja jo ta izredni refrigerator v svoj lastni razred! ... Instalirajte Servel plinske refrigeratorje v svoja stanovanja. Pri novih nizkih cenah je investicija, ki plačuje velike dividende z zadovoljstvom najemnikov in z nižjimi stroški za refrigeracijsko vzdrževanje.

JE DRUGAČEN, KER

- ✱ ZMRZUJE BREZ PREMIKALNIH DELOV
- ✱ JE VEDNO TIH
- ✱ STANE MANJ ZA OBRA-TOVANJE
- ✱ NUDI VEČ LET PO-STREŽBE

Za popolno informacijo:

POKLIČITE WABASH 6000 APARTMENT HOUSE DIVISION

MODERN COOKERY... CONSTANT HOT WATER... SILENT REFRIGERATION... GAS HEATING
THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
PHONE WABASH 6000

Pisano polje

I. M. Frank

IVERI.

Papež Pij XII. je nekaj rekel o "katoliški zmagi" v Španiji. Vsaj čudo bi bilo, ko bi kak papež kdaj imel prav. Dalje bi bilo res od zlomka, ko bi tokrat vsaj v Španiji bila kaka katoliška zmaga, ko drugače baje s katolicizmom gre rapidno navzdol, in bi bilo tu celo nekaj neke zmage. G. Molek se trudi v potu obraza, da bi postavil papeža na laž, in bo spisal prav gotovo še nekaj člankov iz tega in takega namena.

Saj res. Pomislite. Najprej so pri proslavi v Madridu marširali Nemci, in ti imajo pri "marširanju" patent še v drugih krajih Evrope, potem so prišli Lahi, in še le na tretjem mestu so bili Španci, in Maročani so menda padli skoz. Kakšno mnenje ima g. Molek o Nemcih, mi ni znano, večkrat pa je o Lahih poročal, da so jih večinoma "nabunkali", pa so zopet ti Lahi zlomki, ker so navadno končno pri zmagi. Prav in potoži: "Če je kdo zmagal na Španskem, je to na prvem mestu Hitler; njemu je treba pripisati "katoliško" zmago in če bi bil "antifašistični" papež Pij XII. obziren, bi bil svojo častitko na "katoliški" zmagi v Španiji naslovil na Hitlera namesto na Franca".

Kako more biti papež tako — brezobziren, in ni poprašal prej pri Molku, na koga naj se obrne! In še "nebo" je bilo na Molkovi strani, kakor je včasih tudi v Clevelandu, ko pošilja hude plohe, in se je tokrat "razjokalo nad fašističnimi klavci, ki so tako nizkotni, da se javno bahajo s svojimi zverskimi čini..." In prav milo potoži g. Molek tudi, da se vsaj enemu katolikanu, ki je fanatičen katolik, godi huda in velika krivica, in. in. no "Katoliška" zmaga v Španiji maršira v katoliški — peklo," se mu na koncu izvije iz ranjenega srca.

Srbi in Bulgari so se že dvakrat po — zmagi stepli, in topli se bodo po zmagi tudi Španci. To utegne se dogoditi. Zato se je nekim tako mudilo, da pridejo iz — pekla, in so pri tem poskrbeli tudi za potrebni drobiž, kar so le žepi držali.

Še — najmočnejše. Šlo bi za najmočnejše sovjetsko mornarico na svetu. Tako baje Sovjeti gradijo. Zopet bi se — Slovanu vzbudil lahko nek ponos, ko bi šlo morda za kako — rusko in malo slovansko mornarico. Gosh, dozdam je

kilo slabo z rusko in slovansko mornarico. Japonci so vsa mornariško in rusko robo potopili na dnu morja, vsa Rusija si niti vrat skozi Dardanele ni mogla ali ni znala odpreti. Morda pojde zdaj? Ali hočejo res malo več sape, ali pa hočejo tudi z najmočnejšo mornarico vsiliti vsemu svetu le svojo judovsko robo, komunizem? Ko bi bil komunizem dobra roba, bi jo lepo hranili doma in jo za-se čuvali. Pa njim nekaj noče hasniti, in tako skušajo osrečiti s to komunistično robo ves svet, in iz tega namena "gradijo najmočnejšo mornarico na svetu". Kakšen kruh bodo Rusi jedli pri ti zgradbi, ne vem, sami se hvalijo in drugi, ki niso zaposleni pri tem delu, kar zijajo pri taki bodoči mornarici, kakor je razvidno iz vzhičenosti gospe okoli "Napreja".

Prav, prav, ko bi mornarica, in če bi ta mornarica služila bolj ruski in slovanski domovini, ne judovskim in mongolskim pijavkam. Vsaj prej je bilo pri Rusiji klaverno. Roždvenky je Japonce komaj zagledal, pa je bil že na tleh. Sam sem videl l. 1906 nekaj ostankov tiste ruske mornarice v Port Saidu. Bogami, so bile siromašne škatle! Prav tudi, ako bi se Rusija zdaj malo postavila s trgovsko mornarico. Ko sem bil v Aleksandriji sem hodil gledat prihajajoče in odhajajoče ladje. Sijajni papniki in ogromni orjaki. Iz Odeše pa je prihajala vsakih 14 dni "Carica Olga", napolnena na jadra in umazana škatla.

Imejmo nekaj upanja za — Rusijo in Slované, saj Judi in Mongoli ne bodo na veke ukazovali res hudo počasnim Rusom.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:

JOHN PRISEL

15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIOZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN
PRODAJALEC HIŠ.

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

Sveto pismo - novi zakon

Vsebuje Sv. Evangelije in Dejanja Apostolov. Knjigo je priredil in sestavil č. g. Jožef Zidanssek, duhovnik lavantinske škofije. Vsebuje 541 strani in je primerne žepne oblike.

STANE S POŠTNINO **\$1.00** Naroča se na naslovu:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd.

Chicago, Illinois